

اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری
استان اردبیل

سیزدهمین همایش ملی علوم و مهندسی آبخیزداری ایران
و سومین همایش ملی میانت از منابع طبیعی و محیط زیست
10 و 11 مهرماه 1397، دانشگاه محقق اردبیلی

ارزیابی اجمالی پایداری حوزه آبخیز با استفاده از تغییرات زمانی و مکانی پوشش گیاهی

فهمیه میرچولی¹، سیدحمیدرضا صادقی^{2*}، عبدالواحد خالیدی درویشان³

1- دانشجوی مقطع دکتری، علوم و مهندسی آبخیزداری، دانشکده منابع طبیعی، دانشگاه تربیت مدرس،
رایانامه: fmircholi@yahoo.com

2 و نویسنده مسئول- استاد، گروه مهندسی آبخیزداری، دانشکده منابع طبیعی، دانشگاه تربیت مدرس
رایانامه: sadeghi@modares.ac.ir

3- استادیار، گروه مهندسی آبخیزداری، دانشکده منابع طبیعی، دانشگاه تربیت مدرس
رایانامه: a.khaledi@modares.ac.ir

چکیده

پایداری حوزه آبخیز برای پایداری حیات در بوم‌سازگان‌ها امری ضروری است. در واقع ارزیابی پایداری حوزه آبخیز با استفاده از سه بعد اصلی اجتماعی، اقتصادی و محیط‌زیستی به‌منظور اختصاص منابع به‌صورت بهینه لازم است. با توجه به این‌که پوشش گیاهی در مهار شرایط زیست-فیزیکی موثر است، از این‌رو می‌توان به‌عنوان معیاری برای ارزیابی پایداری حوزه آبخیز در نظر گرفت. در این راستا، مطالعه پوشش گیاهی با استفاده از فن‌آوری سنجش از دور با توجه به دقت و سرعت ارزیابی پدیده‌ها، مفید می‌باشد. لذا پژوهش حاضر با هدف مطالعه تغییرات زمانی و مکانی پوشش گیاهی با استفاده از شاخص نرمال شده اختلاف پوشش گیاهی (NDVI) به‌عنوان معیاری معتبر و نیز موثر در پایداری حوزه آبخیز در مقاطع زمانی 1365، 1377، 1387 و 1395 در حوزه آبخیز شازند انجام شد. نتایج حاصل از این بررسی نشان داد که مقدار متوسط شاخص از سال 1365 تا 1387 روند کاهشی داشته و در سال 1395 وضعیت پوشش گیاهی بهبود یافته است. همچنین مقدار NDVI در مناطق مرکزی حوزه آبخیز بیش‌تر و در مناطق شمالی و غربی کم‌تر می‌باشند.

واژگان کلیدی: پهنه‌بندی پایداری آبخیز، سلامت آبخیز، شاخص پایداری، مدیریت جامع حوزه آبخیز